

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra:	60 f.	1 K.	—
1 évre:	1 K 80	1 évre:	3
1 évre:	3	1 évre:	8
1 évre:	7	1 évre:	12

Laptulajdonos: **Hálnék Béla.**
 Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 8 órakor.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóhivatal érdekelt minden közlemény és előfizetési díj.
 Egyes számkapuk: a donátusokadókban.

Az új városház építésének története.

Irta: Saára Gyula dr. polgármester.

III.

A városi mérnöki hivatal a polgármesteri felhívás folytán egy év elmúltával vagyis 1895 január hó 21-én az új városháza megépítésére egészen új tervet készített.

Ezen új terv szerint a régi városháza helyén és telkén, a két emeletes új városháza alképp tervezetett, hogy a kapu a közpépre jusson és a fölé egy erkély helyezessék el.

Az emeletekre az épület bal-szárnyában egy díszes fölépcső, ezen kívül az udvarral egy hátsó lépcső, mely egyrészt a rendőrkapitányi hivatalokhoz és a díszterem karzatára is vezetne, tervezetett.

Valamennyi hivatal az utcáról direkt kapta volna a világosságot, a szoba nagyságához mért számú ablakokból át. Minden hivatal, hol a felek stürten fordulnak meg előszobával vagy várakozó szobával lett volna ellátva, mely várakozó szobákban a segédhivatalok helyeztetek volna el. A polgármesteri hivatal előszobán kívül egy dolgozó és egy fogadó szobával tervezetett, a polgármesteri fogadó szoba főispáni szobaként is használható lett volna.

A hivatalok közül a földszintre a pénzügyi és gazdasági tanácsnok, a pénztár, a számvétség, végrehajtók és a szállásmester hivatalai tervezettek. Az első emeletre tervezetett a közel 80 négyzetméter területű erkéllyel ellátandó tanácssterem, a polgármester, főjegyző, aljegyzők nagy iroda és a rendőrkapitányság hivatalos helyiségei.

A Szent Anna kápolna felül a 150 négyzetméter alapterületű, karzattal ellátott 8.0 méter magas díszterem, mellette egy 55 négyzetméter alapterületű visszavonulási terem volt tervezve.

A második emeleten tervezettek a főorvos, árvaszéki, főügyész, mérnöki osztály, közigazgatási tanácsos, katonai nyilvántartó és esetleg az anyakönyvvezető hivatalos helyiségei.

A összes hivatalok, a folyosók és lépcsőház gázvilágítással a díszterem és folyosók légfűtéssel tervezettek.

Ezen a mérnöki hivatal által készített újabb tervek és az iratok két évi vándorlás után ismét visszakerültek a városházéptől bizottsághoz.

A városházéptől bizottság 1895 évi január hó 25-én tartott ülésében elsősorban is kifejezésre juttatta azon meggyőződését, hogy a városház építésének ügye a város legszükségesebb és elodázhatatlan teendői közé tartozik. A városházban levő hivatalos helyiségek szűkek, sötétek, ezekből kifolyólag közegészségre károsak és egyáltalán a célnak nem felelnek meg. Nevezetesen hiányt képez az is, hogy néhány hivatalt már ki kellett helyezni, mi a kellő felügyeletet és ellenőrzést ugyszólván lehetetlené teszi és az ügymenet nem csekély hátrányára szolgál.

A városházéptől bizottság ezután áttért az építés kivitele körül felmerült különböző nézetek bírálására.

Elsősorban is Say Ferenc bizottsági tag azon nézetének adott kifejezést, hogy az ez ideig készített tervek egyike sem fogadható el, mert az építésnél alapul veendő telkek kicsinyek, úgy hogy azokra a modern igényeknek megfelelő városházát építeni nem lehet, mert a városház építésénél figyelemmel kell lenni a késő utókorra is.

Szerinte az ily városház építésének kérdése célarányosan csak úgy volna megoldható és a bajokon alaposan csak úgy lehetne segíteni, ha megvennék a Bierbauer, Zichy és Obermayer-féle házakat, ezek telkei a városházzal és városház-közzel egy egészt képezve, a rajta levő épületek leromboltatnának, a Kossuth-utca és a Szent István-utca torkolatai kiszélesíttetnének és a megmaradó helyen építtetnének fel az új városháza az abban elhelyezhető bolthelyiségekkel.

Ezen építkezés pénzügyi részét akként ismertette, hogy a Zichy-ház, a Bierbauer-féle ház, az Obermayer-féle ház értékét 105,000 forintra, az új városház építési költségét 200,000 forintra,

összesen 305,000 forintra tette.

Ezzel szemben az épület jóvelmezőségét akként vélte elérhetőnek, hogy az új városház földszintje: boltokkal láttassék el, mert szerinte meg lehetne építeni 14 boltot. Tervezte, hogy a Zichy-ház: felső rész bérháznak építtessék egészen. Say Ferenc a boltok évi jövedelmét 7800 forintra, a bérház jövedelmét 3000 forintra, mi által 200,000 forint tőkének 5% kamata megtérülne és így tulajdonképen a városháza csak 105,000 forintba kerülne, vagyis ezen összeg kamata jelentkezne mint új teher a város háztartásában.

A városházéptől bizottság ezen helyes, okos és reális tervet, mely a városház építésének kérdését a messze jövőbe való előretekintéssel megoldotta volna, nem fogadta el azon indokolással, mivel ezen terv kivitele oly nagy összegű kiadást venne igénybe, hogy az a város hitelét egészen kimerítené, holott egyéb nagy kiadással járó munkálatok is vannak, ilyenek a városház építése, a Nádor-utca kiépítése, esetleg az Adony-szabolcs-paksi helyi érdekű vasut hatósági támogatása.

Ugy látszik, hogy a bizottság mégsem találta a fenti indokokat elégségesnek Say terveinek elejtésére, mert sietett indoklásában kifejezést adni annak is, hogy a bizottság tagjai nem tartották helyénvalónak, hogy a város boltok és bérház építésével versenyre lépjen a háztulajdonosokkal.

A városházéptől bizottság Say Ferenc tervét ekként elejtvén, tárgyalás alá vette Winkler Vilmos főmérnök ama tervét, mely szerint az új városház építése a mostani városház telkére tervezetők.

Ezen tervet azért nem fogadta el a városházéptől bizottság, mert a Szent István-utca és a Városház-köze eső szobák sötétek lennének és az épület mögött levő Szent Anna kápolna is akadályozná az építkezés sikeres kivitelét. Ha pedig a városház épületének homlokzata az említett 2 utca kiszélesítése végett szűkebbre vétetnék, akkor vagy az épületet kellene 2 emeletes helyett 3 emeletesre épí-

teni, vagy a rendőröket pincehelyiségben elhelyezni, ezek közül pedig egyiket sem tartotta a bizottság elfogadhatónak. Ha pedig az épület szűkebbre vétetnék és a városház 3 emeletesre építtetnék ez az épületnek toronyszerű kinézetét kölcsönöznö, mi szintén helytelen lenne — a rendőröket pedig pincehelyiségbe tenni közegészséggel ellenkeznék.

Ezekután a városházéptől bizottság abban állapodott meg, hogy javaslatba hozza a közgyűlésnek a Bierbauer ház megvételét és annak a Városház-köz és a városház mostani telkével egyesítését és a Szent István-utca kellő kiszélesítése után fennmaradó telken az új városháznak felépítését.

Ezen terv kivitelét mintegy 200,000 forintra tette a bizottság.

A városházéptől bizottság ezen javaslata az 1895 évi február hó 25 iki közgyűlésre lett kitiltve.

A közgyűlés napján azonban a helybeli Felmayer István és fiai ajánlatot adott be, hogy a városházterem álló új épületüket a malomcsatornáng terjedő részletet hajlandók méltányos árért az új városház céljára eladni.

(Folytatás a következőkben.)

Papi hagyatékok.

A Pesti Napló három hasábon írja le azt a pört, amely néhai Steiner Fülöp püspök, a mi nagyemlékü főpásztorunk hagyatéka körül vergődött. Mindössze 4332 kor. életbiztosítási összegről volt szó, amelyet az amugy dúsgazdag rokonok egészen maguknak akartak, holott Steiner püspök végrendelet nélkül halván el, vagyonának egyharmada az egyházat, egyharmada a kincstárt, egyharmada a rokonokat illette volna. A kir. kuria 12 évi pörösködés után (ami a gazdag rokonoknak bizony jó pár ezer koronájukba

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
 OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

0000009

NOFITZER JÁNOS

SZÉKESFEHÉRVÁR

NÁDOR-U. 5.
TELEFON 49.

Kalap, sapka, fehérnemű, nyakkendő. — Ruhadiszkek schállok, francia fűzők és gyermek bőr-cipők legelőszobb beszerzési forrása. Magyar vasutasok szállítója engedélyvel.

kerülhetett) kimondotta, hogy a rokonok csak a köteles harmadot igényelhetik.

Igaz, a rokonoknak jussuk van a pörösködéshez, de, hogy nem épületes dolog, az egészen bizonyos.

Mennyivel szebb, mennyivel tisztelgetőbb, ha a vagyonnal bíró pap még életében szétosztja azt, amiye van; ha látja, hogy az, amiért ő lelkesedik, az az Egyház, amelynek a kebelén fölnevelkedett, amelynek mindenét: nevét, rangját, vagyonát köszönheti — az ő vagyonát utján is egy-egy könnyebb lélekzethez juthat. Ezer sebből vérezik az Egyház, tengersok a támadója, töméntelen a szükséglet, amelyet istápolni kellene — ha tehát van szive annak a papnak, nem szabad elfelejtenie, hogy Krisztus Egyházának jussa van visszavárni legalább egy részét annak az adományoknak, amelyet az illető az Egyház jóvoltából kapott.

Általánosságban inkább szép elv gyanánt mondjuk ezt és nem akarunk személyeket érinteni. A nagyemlékü Steiner püspökről úgy is tudjuk, hogy ha sejtette volna közeli halálát és lett volna ideje és módja hozzá, hogy végrendeletet készítsen, bizonyára gondoskodott volna arról, hogy a bíróságok ne foglalkozzanak 12 esztendeig az ő 4332 koronájával.

Itt említjük meg Komáromy Károlynak, a nemrég elhunyt apátkanonoknak végrendeletét, amely a napokban jutott nyilvánosságra:

Összes vagyonát három testvéreire hagyta. Ezeknek halála után a vagyoo egy negyedrészt az egyházmegye kapja s fölötté az egyházmegye rendelkezik, 4000 koronát kap Székesfehérvár város „jótékony célra“ a papnevelde 1000, a papok nyugdíjintézete 1000, a siketnémák intézete 50 koronát. A végrendelet végrehajtója Janny Ferenc ny. plebános. 100 koronát nagyott Szabó János karkaplanak, továbbá kisebb összegeket doktorainak. Megemlékezett minden családjáról is.
A többi rokonai kapják arányosan megosztva.

A Népszövetség irodája

Szent István-tér 1 sz.
Füzetek, naptárak átvehetőek vasárnaponként fél 11-től 12-ig. Akinek a népszövetséggel dolgan, az irodában elintézheti.

Működött a csendőrkard.

Jogos önvédelem.

A csendőrkard működéséről ad hirt pázmándi tudósítónk. Egy házartos ember megtámadta a kötelességet teljesítő csendőrt, aki önvédelmében kénytelen volt kardot rántani és azzal észretériteni az erejében elbizakodott atyafit.

Ujév estéjén Kutai János alapsan felöntött a garatra és széles jókedvében hangos kiabálásokkal háborította a közcsendet. Arról persze beszélni sem lehet, hogy mi mindent kiabált összevissza. Végre is az egyik szolgálatot teljesítő csendőr megsokalta a dolgot és rendreutasította Kutait. Ennek sem kellett több. Mint a hőrcsök felhőrkent és odaugrott a csendőr elé. Előbb csak szidalmazta, majd torkonragadta és fojtogatni kezdte. A csendőr ekkor már olyan helyzetbe került, hogy védenie kellett önmagát. Kirántotta a kardját és azzal támadójának fején hosszú sebet vágott. A szerencsétlen kötekedő embert elhőritotta a vér, amitől azután hirtelen magához tért. Súlyos sebet dr. Spät Henrik kór orvos kötözte be.

A csendőrpáncsnoksg megindította a hivatalos vizsgálatot annak a megállapítására, hogy a csendőr csakugyan jogosan használta-e a kardját.

Kocsizás a halálba.

Borzalmas szerencsétlenség.

Egy szegény kocsis ember halálos szerencsétlenségéről ad hirt seregélyesi tudósítónk.

Marcel József seregélyesi lakos a gróf Hadik-féle uradalomban volt alkalmazva mint kocsis. Naponta szokott egylovos kocsival egyik majorból a másikba különféle szállítókat végezni. Öreg ember volt már szegény, egyéb munkára nem használhatták. F. hó 2-án reggel is befogta a lovat, hogy a kertből átmenjen a közeli majorba zabért. Az uton a hajnali órákban leestett ómos eső megfagyott s így igen sikos volt a talaj. A sok csuszkalástól a ló megvadult. Egy darabig csak táncolt, majd megugrott s őrült vágatással von-

szolta maga után a kocsit. Az uton egy karvastagságu fadarab feküdt, amelyen az egyik kerék keresztül ment és ezáltal a kocsi nagyot zökkent. A következő pillanatban a kocsis előre bukott, ráesett a rudra, majd pedig a földrekerült, de oly szerencsétlenül, hogy egyik lába a rud és a hám között fennakadt.

A megvadult ló tovább szaguldott és n. integy százméter hosszú uton vonszolta a fagyos földön a szerencsétlen kocsist, kinek háta a földön csúszott, feje pedig az egyik kerékhez verődött.

A szerencsétlenséget két ember látta. Ezek minden erejükből futottak a kocsi után, de a megvadult lovat már csak a katasztrófa után tudták megállítani. Marcel József bélrepedést szenvedett és ennek következtében belsőelvérzés folytán meghalt.

A halálos szerencsétlenségért mulasztás vagy gondatlanság senkit sem terhel.

Elfogták a gyilkost.

Idegességgel védekezik.

Tegnapi számunkban részletesen megírtuk, hogy Szilveszter estéjén városunkban a Szárca-utcában egy haszonlatlan ember, Vitáris Sándor, egyetlen késszurással megölte a vele vadházasságban élő asszony fiát, a jóra való 20 éves Szente Jenő kovácssegédet.

A vérestett elkövetése után elmenekült hazulról a gyilkos. Először a Rác-utcában lakó édesapjához ment, majd egy csizmadiamestert keresett fel, akinél megfejtette a csizmáit. Azután a korcsmákat bujta. Mikor meghallotta, hogy Szente Jenő meghalt, felkereste id. Kecskeméti Jánost akinek átadott 70 koronát, hogy vigye el Szente Jánosnénak temetési költség fejében. A megmaradt kevés pénzével ugylátszik el akart utazni, mert f. hó 2-án este a vasut állomásra ment s ott jegyet akart váltani, azonban Szüts I. János nyomozó rendőr meglátta és felismerte Vitárist. A rendőr a megremült embert letartóztatta és a rendőrségre kísérte.

Simon Sándor tb. rendőr-főkapitány f. hó 3-án reggel kihallgatta a gyilkos mostohát. Vitáris tettét beismerte és bűnét nagyon bánta. Legalább úgy mutatta. Azt mondja, hogy nem akarta megölni a fiút, hanem idegrohamai szoktak lenni s bizonyára akkor is a nagy méregtől ideges roham lepte meg s annak a hatása alatt követte el tettét.

Vitáris Sándort a rendőrség átkísértette a helybeli kir. törvénszéki vizsgálóbíróhoz.

HIREK.

Naptár.

Jan. 4. Csütörtök.
R. Kath.: Titusz.
Prot.: Titusz.
Gör. kel.: Anasztázia.
Zsidó: —
Nap kel.: 7 ó. 49, nyugszik 4 ó. 19.
Hold kel.: 3, 54, nyugszik d. e. 8 ó. 7.
Időjelzés: Változékony, hűvös, szeles, sok helyen csapadék.

— A gróf Széchenyi-család városunkban. Gróf Széchenyi Viktor főispán családja a téli hónapok alatt városunkban fog lakni s e célból f. hó 3-án beköltözött a vármegyeházán levő főispáni lakosztályba.

— Az új pénzügyigazgató. Roediger Gyula városunk és megyénk új pénzügyigazgatója a mint jeleztük már városunkba érkezett. Hivatalát azonban nem foglalta el sőt a miniszter-től két havi szabadságot kért, amely idő alatt Major Lajos kir. tanácsos, h. pénzügyigazgató fogja őt helyettesíteni. Roediger Gyula gyomorbanja miatt súlyosabb természetű operációt volt kénytelen kiállani, amely szerencsésen sikerült, az orvosok bizton reménylik, hogy egy-két hónap alatt teljesen visszanyeri egészségét.

— Árvaszéki pótúlnök. Az új szervezési szabályrendelet értelmében a városnak árvaszéki pótúlnököt kell választania. E célból Reé István ny. rendőrkapitányt a polgármester megválasztásra ajánlja.

— Zichy Nándor szobrara: Ifj. Sárkány Ferenc 3 k.
Kovács János . . . 5 k.

— Lemondott az állásáról. Dr. Kovács Kálmán városi joggyakornok ezen állásáról lemondott.

— Pályázat után beföltött községi bírói állás. Ez a legújabb közigazgatási csodaszülött Bicskén látta meg a napvilágot Taraffás Béla váli főszolgabíró ur jóvoltából. A szörnyesodaszülöttnék keresztpapája bicskei Rosenfeld Henrik új földesur, aki hatalmi mámorában nemcsak a vármegyeházán képzeli magát mindenhatóknak, hanem elsősorban Bicskén akar lenni az a dalai Láma, akinek térdet-fejét

Színház.

Jan. 2.

A Becstelén. Garvay Andor drámai játéka ment telt ház előtt szép és élvezetes előadásban. A kitűnő szellemességgel megírt darabot és annak kitűnő előadását, miként az első előadásakor úgy most is nagy tetszéssel fogadta a közönség. Déri, Huzella, Miklósy nagyszerű játéka mellett igen jók voltak Pekete Irén, Kovács, Alapi és Nyárai.

Csütörtökön Tolsztoj híres drámája a **Élő halott** kerül színre. Az előadásra a színházban nagy előkészületek folynak s a jegyek nagyrésze is le van már foglalva.

Műsor:

Csütörtök: Élő halott.
Péntek: Rejtélyes ember. (Zóna.)
Szombat d. u.: Rómeó.
este: Üdvöske.
Vasárnap d. u.: Ezred apja.
este: Annuska.

Apró hirdetések

Apróhirdetések előre fizetendők.

A ráchegy alatt úgy nevezett Fanta-féle csuska föld házlyekké felmérve ma heréföld: 8 évi kedvezményes fizetési feltételek mellett eladó. Tudakozódní lehet Almássy János sörháztér 3. szám.

Egy barnafoltos fél éves nőtény félvér szetter kutya elveszett. A megtaláló jelentkezék Széchenyi-utca 11 sz. alatt, ahol illő jutalom-ban részesül.

Jó karban levő 1 db. 4—500 literes több db. 8—9—10—15 hektóliteres avétt hordót keresek megvételre. Almássy János Sörháztér 3.

Szent-István-utca 17 szám alatti ház eladó. Tudakozódní lehet Ligetsor 2 szám alatt az ügyvédi irodában.

Olvasók, saját készítményűek a legkülönbözőbb kivitelben kaphatók a szemináriumi templom sekrestyénél. Megrendelésre is készít olvasókat, füzéseket, javításokat elvállal.

Keresek egy jókarban levő olcsó garnitúrát.

Bérbeadó: két darab kaszáló és két darab vető rét, bővebbet Öreg-utca 32 sz. háztulajdonosnál.

Eladó kitűnő karban levő szüretelő kádák és boroshordók. Tudakozható Sütő-utca 28. sz. a. lehet.

Piaci árak.

Buza	22:50—22:30 K
Árpa	18:70—18 50 "
Rozs	19:10—18 90 "
Zab	18:60—18:40 "
Kukorica	17:00—
Széna kötött	9:40—
Széna kötetlen	7:40—7:60 "
Szalma zsúpp	6:60—
" kötött ta-	
karmány	5:40—5:20 "
alom	4:00—
Burgonya	8:80—
Tüzifa kemény	11:00—
" puha	9:00—
Szén	3:40—
Zsír	1:80—
Sertés 100 kg.-n alul	96—1—
" 100 kg.-n felül	"
120 ig	1:10—
150 kg.-n felül	1:24—1:61 "

Cselédlányok!

Ha szolgálatot keresek men-jetek a Csonka-utcai cseléd-otthonba, melyet a kath. házi-asszonyok egyesülete a ti számatokra tart fen.

Ott díjtalanul elszegődötték a helyet kereső leányt.

A hely-nélküliek, míg szol-gálatot nem nyernek, napi 33 krajcárért kapnak az Ott-honban szállást és ellátást.

A nagyközönség szives figyelmébe ajánljuk a cseléd-otthonnal kapcsolatos . . .

MOSODAT,

hol szolid árak mellett házi kezelést alkalmazunk. Ruhajavítást, stoppolást, tollfosztást, valamint harisnya gép-kötést elvállalunk.

Pártfogást kér

A VEZETŐSÉG.

UJÉVI

kiárusítás

a következő cikkekben:

Függő lámpa	5-60 K
Kávés készlet	5-50 "
Tea készlet	5-80 "
Vizes készlet	1-10 "
Boros készlet	1—
Sörös készlet aranyozva	3-30 "
Ebédli készlet	13-50 "
1 majolika állvány 6 tá-nyérral	3-70 "
6 vizes pohár	—80 "
6 boros pohár	—50 "
Wolfram lámpák a legjobbak 2-80 "	

Frank Lipótnál

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szaksterien készítetnek,

SINGER CO. varrógép-részvény-társaság.

Magyarország legragyobb és legrégebbi varrógép-üzlete,

Székesfehérvár, Nádor-utca. Töltényi-ház

Fia eladni

vagy venni-valója van

az apróhirdetések közt tegye közzé!

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr **75**, $\frac{1}{4}$ kgr **140**, $\frac{1}{8}$ kgr **270** fillér.

Fernolendt világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban! **Cipőkrém különlegességek minden színben!** a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer fábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor. — Ismételtárusítóknak minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben. Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany- és bronzlakkok képeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőr-lakkok. Vazelin. Orosz bőrkenőcs. Bőrapretura, nyeregszappan, kályha és fém tisztítószer. Szarvasbőr-festék. Lábbeli tisztítószer. Cipőfűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődíszítések. Kocsimosó és butortörlió szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörlió bőrök.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való löször, áfrik és tengerifü eredeti gyári árakon.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc: raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszákak. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelpei, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100.

SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE.

Üzletalapítás 1857-ben.